

ИНФОРМАЦИЈА

О КОНГРЕСУ ЛОКАЛНИХ И РЕГИОНАЛНИХ ВЛАСТИ САВЕТА ЕВРОПЕ

1 САВЕТ ЕВРОПЕ

Савет Европе је најстарија паневропска политичка организација настала 1949. године у Стразбуру, Француска, са циљем спречавања сукоба на територији Европе. Превасходни циљеви су унапређење стања људских права, парламентарне демократије и владавине права и промоција заједничких вредности у Европи. Једна од основних вредности је развој демократије на локалном и регионалном нивоу.

Државна заједница СиЦг је 3. априла 2003. године постала пуноправан члан Савета Европе и том приликом преузела обавезе сходно пуноправном чланству. Република Србија је задржала континуитет Државне заједнице у Савету Европе.

2 КОНГРЕС ЛОКАЛНИХ И РЕГИОНАЛНИХ ВЛАСТИ

Конгрес локалних и регионалних власти Европе (Конгрес) је установљен 1994. године од стране Савета Европе као консултативно тело које је заменило Сталну конференцију локалних и регионалних власти Европе. Састоји се од изабраних представника из свих држава чланица (преко 200.000 локалних и регионалних власти из свих држава чланица Савета Европе) који су подељени у два већа – Веће локалних власти и Веће региона.

Конгрес представља форум на коме изабрани представници разматрају заједничке проблеме, размењују искуства и изражавају своје ставове владама, али и тело које саветује Комитет министара и Парламентарну скупштину о свим аспектима локалне и регионалне управе, сарађује са свим организацијама које представљају локалне власти, организује конференције ради разматрања питања од значаја за локалне и регионалне власти и пружа помоћ државама чланицама у практичним аспектима њихових реформи ка успостављању истинске локалне и регионалне самоуправе.

Чланство и функције Конгреса су регулисани одредбама Статутарне резолуције, Повеље коју је усвојио Комитет министара и Правилником о раду Конгреса.

Поред саветодавних функција, Конгрес реализује активности ради испуњења следећих циљева:

- да обезбеди учешће локалних и регионалних власти у остваривању идеала европског јединства, као што је дефинисано у члану 1. Статута Савета Европе, као и њихову заступљеност и активно учешће у раду Савета Европе;
- да подноси предлоге Комитету министара у циљу промовисања локалне и регионалне демократије;
- да промовише сарадњу између локалних и регионалних власти;
- да одржава, унутар опсега својих одговорности, контакт са међународним организацијама, као део опште политике спољних односа Савета Европе;
- да ради у блиској сарадњи, с једне стране, са националним, демократским асоцијацијама локалних и регионалних власти и, с друге стране, са европским организацијама које представљају локалне и регионалне власти држава чланица Савета Европе, а посебно са Комитетом региона Европске уније;

Комитет министара и Парламентарна скупштина консултује Конгрес о питањима која ће вероватно утицати на одговорности и суштинске интересе локалних и/или регионалних власти које представља Конгрес.

Значајна улога Конгреса се огледа у припреми редовних извештаја, по државама, о стању локалне и регионалне демократије у свим земљама чланицама Савета Европе и оних које су аплицирале за чланство, и нарочито, праћење остваривања принципа Европске повеље о локалној самоуправи, коју је Република Србија ратификовала 2007. године.

Конгрес припрема извештаје и препоруке након посматрања локалних и/или регионалних избора.

Препоруке и мишљења Конгреса се упућују, сходно околностима, Парламентарној скупштини и/или Комитету министара, као и европским и међународним организацијама и институцијама. Резолуције и остали усвојени текстови који не подразумевају могућу активност Скупштине и/или Комитета министара прослеђују им се ради њихове информације.

Конгрес се састаје у пленуму два пута годишње у Стразбуру, у пролеће и јесен. Председник Конгреса се бира од стране чланова, али кандидате сваки пут даје друго веће, по принципу ротације, и мандат му је 2,5 године.

3 ОСНОВНЕ ФУНКЦИЈЕ КОНГРЕСА

3.1 МОНИТОРИНГ ЛОКАЛНЕ ДЕМОКРАТИЈЕ У СВИМ ЗЕМЉАМА

Конгрес је одговоран за процену примене Европске повеље о локалној самоуправи у 47 држава чланица Савета Европе. Овај надзор омогућава конструктиван политички дијалог са властима држава чланица о питањима локалне и регионалне демократије. Извештаји, препоруке и резолуције које усваја пружају информације владама, парламентима, удружењима, изабраним представницима и медијима о ситуацији локалне и регионалне демократије у одређеним земљама и примени, посебно Повеље. Бројне законодавне реформе покренуле су државе чланице на основу налаза ових активности праћења. Мониторинг мисија Конгреса у више наврата је посетила Републику Србију у циљу сачињавања извештаја о стању локалне и регионалне демократије.

3.2 ПОСМАТРАЊЕ ИЗБОРА

Конгрес периодично посматра локалне и регионалне изборе, посебно у државама чланицама Савета Европе. Активности посматрања, које покривају и биралишта и предизборне кампање, омогућавају успостављање сарадње на највишем нивоу са представницима политичких партија и група, изборним комисијама, медијима и невладиним организацијама. Вежбе за посматрање избора у Конгресу спроводе се у сарадњи са Парламентарном скупштином Савета Европе и Венецијанском комисијом, посебно путем Савета за демократске изборе, али и са другим међународним организацијама попут ОЕБС-ове Канцеларије за демократске институције и Људска права. Комитет регија Европске уније такође је позван да учествује у посматрачким мисијама које спроводи Конгрес. У Републици Србији Конгрес је први пут 2001. године посматрао изборе на локалном и покрајинском нивоу.

3.3 САРАДЊА И ПАРТНЕРСТВА

Конгрес је ојачао сарадњу и партнерство са државама чланицама и другим институцијама и европским удружењима у циљу консолидације територијалне демократије. Предлажу се активности на терену како би се даље обезбедила примена Европске повеље о локалној самоуправи и препорука Конгреса. Пројекти које је осмислио Конгрес део су демократске компоненте акционих планова Савета Европе за његове државе чланице. Штавише, Конгрес је активан у суседској политици Савета Европе, чији је циљ подршка територијалним и законодавним реформама у суседним земљама, попут Марока и Туниса.

3.4 БЛИСКО ПАРТНЕРСТВО СА ЕВРОПСКОМ УНИЈОМ 2005.

Конгрес и Комитет региона потписали су споразум о сарадњи који има за циљ „унапређење локалне и регионалне демократије, деволуције и самоуправе у Европи и (гарантовање) поштовања успостављених локалних и регионалне надлежности националних и европских власти “. Овај споразум је продужен 2009. године, формализујући поља и методе сарадње између две институције.

3.5 ТЕМАТСКЕ АКТИВНОСТИ

Конгрес локалних и регионалних власти Савета Европе пружа политичку платформу за размисљање о улози локалних и регионалних власти и предузимање акција у вези са главним изазовима савременог друштва, кроз рад својих чланова и својих одбора. Током протекле две деценије, Конгрес је развио и усавршио свој приступ и активности на пољима промоције људских права, родне равноправности, јачања локалне и регионалне демократије, спречавања корупције, миграцијама и промоције јавне етике и другим питањима.

4 СТРУКТУРА КОНГРЕСА

4.1 ВЕЋЕ РЕГИОНА

Чланови Већа региона се бирају са нивоа власти које имају надлежности између локалног и централног нивоа и имају самоуправне или прерогативе власти сличне државним. Они морају поседовати изворна овлашћења да се баве, на сопствену одговорност и у интересу заједница којима служе, питањима од јавног интереса, у складу са принципом супсидијарности. Територијалне власти које покривају велике области и извршавају овлашћења и локалних и регионалних власти, такође имају право да буду представљене у овом Већу. Веће региона се бави темама попут форми управљања и регионалне самоуправе које треба да усвоје региони, промоцијом сарадње међу европским регионима, улогом интеррегионалног транспорта и регионалном кохезијом, доприносом добре управе одрживим економским развојем региона.

4.2 ВЕЋЕ ЛОКАЛНИХ ВЛАСТИ

Чланови Већа локалних власти су изабрани представници других територијалних локалних власти, који одговарају за питања од општег интереса и за управљање својим заједницама. Веће локалних власти проучава стање локалне демократије и посматра локалне изборе у земљама чланицама Савета Европе. Такође се бави друштвеним питањима и подржава иницијативе које промовишу кохезију у европским градовима и општинама, грађанско учешће, интеркултурни дијалог, е-демократију и поштовање једнакости и различитости. Такође подстиче промоцију принципа локалне демократије ван ЕУ, кроз Евро-арапски дијалог између градова и Евро-медитеранску сарадњу.

Заседања свакога од два већа одржавају се или непосредно пре и/или после седнице Конгреса.

4.3 БИРО КОНГРЕСА

Биро конгреса чине чланови Бироа оба већа и њим председава председник Конгреса. Биро припрема пленарна заседања, координише рад већа и статуторних комитета и даје раду Конгреса континуитет у времену између заседања Конгреса и Сталног комитета. Седнице Бироа су затворене, али Биро може да позове посматраче, председавајуће политичких група и организује расправе са појединцима или организацијама.

4.4 СТАТУТАРНИ ФОРУМ

Статуторни форум поступа у име Конгреса између заседања. Он нарочито усваја извештаје и организује дебате и расправе у складу са циљевима Конгреса. Састављен је од шефова свих националних делегација заједно са члановима Бироа Конгреса. Сазива га према потреби председник на основу одлуке Бироа.

4.5 КОМИТЕТИ КОНГРЕСА

Статутарни комитети: Рад Конгреса се одвија у 3 статутарна комитета у којима је број представника одређен на тај начин да гарантује да свака земља има право на представника у комитету.

- **Комитет за испуњавање дужности и обавеза држава чланица Европске повеље о локалној самоуправи или „Комитет за мониторинг“** - одговоран је за мониторинг примене Европске повеље, као и институционалног развоја у европским регионима, затим за припрему извештаја о стању локалне и регионалне демократије у Европи и мониторинг специфичних питања повезаних са локалном и регионалном демократијом у државама чланицама;
- **Комитет за управу** – одговоран је за послове који су у делокругу статутарног мандата Конгреса, попут управе, јавних финансија, прекограничне и међурегионалне сарадње и електронске управе, као и сарадње са међувладиним телима;
- **Комитет за текуће послове** – одговоран је за проучавање улоге локалних и регионалних власти с обзиром на велике изазове нашег друштва и припрему рада на тематским питањима попут социјалне кохезије, образовања, културе и одрживог развоја са гледишта основних вредности Савета Европе.

4.6 ПОЛИТИЧКЕ ГРУПЕ КОНГРЕСА

Чланови и заменици чланова могу формирати политичке групе и постати њихови чланови. Политичка група се састоји од чланова најмање 6 националних делегација и мора имати најмање 20 чланова да би била потврђена од стране Бироа Конгреса. Оне се могу састајати у току Пленарног заседања и састанака Статутарног форума Конгреса. Тренутно постоје 4 политичке групе: Група независних и либералних демократа, Група социјалиста, зелених и прогресивних демократа, Група народњачких партија, Група европских конзервативаца и и реформиста)

4.7 ТЕМАТСКИ ИЗВЕСТИОЦИ

Комитет или биро могу да именују делегата за тематског известиоца одговорног за одређено питање у вези са приоритетима Конгреса. Именовање мора бити на одређени период и не траје дуже од наредног заседања на којем се обнавља састав Конгреса и садржи обавезу подношења извештаја телу које га је именovalo. Известилац представља тематски став Конгреса на спољним догађајима.

5 ВРСТЕ ДОКУМЕНАТА

- **ПРЕПОРУКЕ** – предлози Конгреса који се упућују Комитету министара и/или Парламентарној скупштини и/или европским и међународним институцијама и организацијама
- **РЕЗОЛУЦИЈЕ** – су текстови усвојени од стране Конгреса који се упућују Конгресу или локалним и/или регионалним властима држава чланица

- МИШЉЕЊА – одговори Конгреса након консултација са Комитетом министара или Парламентарном скупштином
- ИЗВЕШТАЈИ – подразумевају нацрт препоруке и/или нацрт резолуције и пратећи меморандум са објашњењем

5.1 ОСНОВНИ ДОКУМЕНТИ

Комитет министара СЕ је 15. јануара 2020. године усвојио ревидирану **Статутарну резолуцију Конгреса (Повељу Конгреса). Приоритети Конгреса за период 2017-2020. године су усвојени 2016. године.**

Европска повеља о локалној самоуправи је кључни документ Савета Европе за локалну самоуправу. Потписана 1985. године, ступила на снагу 1988. године и ратификована од стране свих земаља чланица Савета Европе, означила је прекретницу у развоју локалне и регионалне демократије као први међународно обавезујући правни документ – уговор који гарантује права локалних заједница и њихових изабраних власти. Повеља захтева усклађивање са минималним бројем принципа који творе европски оквир за локалну демократију, а Конгрес посматра и извештава о њиховој примени у земљама чланицама.

6 НАЦИОНАЛНЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ У КОНГРЕСУ

Када је реч о саставу националних делегација у Конгресу, свака држава чланица именује чланове делегације, а затим упознаје генералног секретара Конгреса са предлогом, који се усваја уколико је избор чланова у складу са процедуром Конгреса. Уколико се увери да се њоме обезбеђује репрезентативност делегације и уважава критеријум родне равноправности (минимум 30% мање заступљеног пола и међу члановима и међу заменицима), Биро Конгреса потврђује процедуру. Република Србија је у Конгресу заступљена са 7 чланова и 7 заменика чланова (4 члана и 3 заменика у Већу локалних власти и 3 члана и 4 заменика у Већу региона).

Избор чланова националне делегације Републике Србије утврђен је према правилима Конгреса и званичној процедури именовања делегације Републике Србије, утврђеној Закључком Владе Републике Србије.

Према овим правилима у Веће локалних власти именују се председници општина (градоначелници) и одборници скупштина општина (скупштина градова који немају образоване градске општине), као лица непосредно изабрана од стране грађана, односно лица која су одговорна непосредној изабраној скупштини општини (града), под условом да могу бити појединачно разрешени, односно по одлуци горе поменуте скупштине и да је то разрешење предвиђено законом, са законским овлашћењем да представљају и заступају општину, односно град.

За Веће региона могу се именовати лица из реда градоначелника или одборника скупштина градова који имају образоване градске општине, као лица непосредно изабрана од стране грађана, односно одговорна непосредно изабраној скупштини града, под условом да могу бити појединачно разрешени, односно по одлуци горе поменуте скупштине и да је то разрешење предвиђено законом, са овлашћењем да представљају и заступају градове који имају образоване градске општине.

Овлашћени предлагачи за утврђивање предлога чланова и заменика чланова делегације су:

- за **Веће локалних власти** - Председништво СКГО (за утврђивање предлога за 4 члана и 3 заменика члана)
- за **Веће региона** - Скупштина АП Војводине (за утврђивање предлога за 1 члана и 1 заменика члана из АП Војводине) и Председништво СКГО (за утврђивање предлога

за 2 члана и 3 заменика члана из реда градоначелника или одборника скупштина градова који имају образоване градске општине).

На основу предлога овлашћених предлагача, именовање врши министарство задужено за послове локалне самоуправе Републике Србије (тзв. прва фаза именовања), а сагласност на листу чланова и заменика чланова делегације даје Влада Републике Србије (коначна фаза потврђивања листе у земљи). Орган овлашћен да званично обавести надлежна тела Савета Европе о листи представника (чланова и заменика) националне делегације је Министарство спољних послова Србије најкасније два месеца пре одржавања заседања на којој поступак (или модификација) треба да се примени по први пут. Биро Конгреса проверава мандате и своје закључке шаље на гласање Конгресу који у току Пленарног заседања (или на седници Сталног комитета између пленарних заседања) верификује мандате делегација.

Именовање чланова и заменика чланова делегације се врши у складу са критеријумима садржаним у Повељи Конгреса:

- правилна географска, односно територијална заступљеност чланова националних делегација,
- правична заступљеност различитих облика локалних и регионалних власти,
- заступљеност различитих политичких снага у органима локалне и регионалне власти
- обавезна уравнотежена заступљеност жена и мушкараца (најмање 30% припадника мање заступљеног пола како међу члановима, тако и међу заменицима чланова делегације).

У складу са процедурама Конгреса, чланови и заменици међу собом бирају шефа делегације и одређују секретара делегације.